

Zásada speciality (výlučnosti), jejíž porušení se stěžovatelé dovolávají, jak již výše bylo uvedeno, porušena nebyla. Základem právního postavení extradovaného, jenž jest pouze objektem v extradičním řízení, jest totožnost činu, pro který bylo vydání povoleno, s činem, pro který byl vynesen rozsudek. Totožnost činu neznamená, jak má mylně za to stěžovatel, totožnost kvalifikace (rozh. čís. 3097, 2776, rak. sb.) a není porušena zásada výlučnosti, pakli čin, pro nějž za vydání pachatele bylo žádáno, a pro nějž byl odsouzen, jest ve smlouvě uveden, byť i pod jiným pojmenováním nebo označením jako trestný čin extradiční. Odsouzení za změněné kvalifikace činu jest jen tehdy vyloučeno, pakli je smlouva výslovně vylučuje. Nelze ovšem přehlédnouti, že zákaz překvalifikace by mohl býti vysloven v konkrétním případě ve vydávacím dekretu samém. Že by však omezení takové v originálu vydávacího dekretu bylo obsaženo, zmateční stížnost netvrdí.«

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z 9. října 1934, č. j. Zm II. 130/34/16. Kronberger.

Provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence. — 1. Platnost smlouvy o provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence jest podmíněna tím, že bude pravoplatným rozhodnutím příslušného správního úřadu schválena nebo vzata na vědomí. Stalo-li se tak, jest i pro soudy závazně rozhodnuto, že se smlouva nepříčí zakazu propachtování podle § 9 nařízení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem pro veřejné práce z 18. září 1912, č. 191 ř. zák. Soudy nejsou zejména oprávněny odepírat smlouvě soukromoprávní účinnost z důvodu, že podle obsahu smlouvy jde v pravdě o zakázané propachtování licence. — 2. Pro právní poměr mezi smluvníky jest rozhodným skutečný, pravý obsah smlouvy, i kdyby byl podle názoru soudu s hlediska zákazu § 9 nařízení závadný. — 3. Zodpovědnost ze smluv ujednaných pro provoz řídí se předpisy občanského práva. Bude záležití na tom, kdo a v jaké vlastnosti smlouvu pro provoz ujednal, a zda druhému smluvníkovi byl anebo při patřičné pozornosti znám býti mohl poměr provozovatele k majiteli licence. Po této stránce zápis do licenčního katastru není o sobě rozhodujícím, může však podle okolností případu i spolu-rozhodujícím. — 4. Otázku, kdo ručí za vady zařízení kinematografu, zda majitel, či provozovatel licence, a pokud ručí majitel místností a zařízení za jejich vady, jest řešiti podle okolností případu podle ustanovení občanského práva o náhradě škody.

Důvody. Ježto v rozhodnutích nejvyššího soudu byly v oboru práva provozu kinematografů posuzovány a řešeny některé

otázky různě, přikázal první president nejvyššího soudu zesílenému senátu tyto právní otázky:

1. Zda je pachtovní smlouva o provozování kinematografické licence mezi stranami platná (pro: rozhodnutí čis. 6001 sb. n. s., č. j. Rv I 466/28-I, Rv I 1684/28-I, proti: rozhodnutí čis. 6131, 7643, 12.705 sb. n. s., č. j. Rv I 451/32);

2. zda jsou pro otázku, přiči-li se smlouva zákazu § 9 nařízení ministerstva vnitra ze dne 18. září 1912 čis. 191 ř. z., závazna rozhodnutí správních úřadů o schválení smlouvy, po případě její vzetí na vědomí (pro: rozhodnutí čis. 2708, proti: rozhodnutí čis. 11.841 sb. n. s.) a zda v důsledku toho lze při schváleném zástupci (třebas v pravdě pachtýři) pokládati jeho zástupčí poměr za neplatný (nicotný);

3. otázku ručení majitele licence za závazky ze smluv ujednaných pro provoz a význam zápisu zástupce do licenčního katastru (pro: rozhodnutí čis. 3590, 8402, 12.705 sb. n. s., proti: rozhodnutí čis. 6647 sb. n. s., č. j. Rv I 1684/28, Rv I 401/28, Rv I 466/28, Rv I 1347/28, Rv I 2019/30);

4. otázku ručení za vadné zařízení kina majitelem licence (pro: rozhodnutí čis. 7643 »podnikatelem je majitel licence«, čis. 11.841 sb. n. s. vyloučení ručení skutečného provozu pro neplatnost smlouvy), provozcem na vlastní účet, nebo majitelem místností a zařízení.

Tyto otázky zodpověděl zesílený senát, jak shora uvedeno, řídě se těmito úvahami:

K čis. 1. Provoz kinematografů je upraven nařízením ministerstva vnitra vydaným v dohodě s ministerstvem veřejných prací ze dne 18. září 1912 čis. 191 ř. z. Toto nařízení bylo zákonem ze dne 28. října 1918 čis. 11 Sb. z. a n. ponecháno v platnosti. Má proto moc zákonné normy. Podle § 1 nařízení je pořádání kinematografických představení přípustné jen na základě úřední licence, kterou (§ 4) uděluje zemský úřad. Licence propůjčuje právo k provozu jen majiteli licence, označenému v licenční listině, a není ani mezi živými ani dědictvím na jinou osobu přenositelná. Podle § 9 nařízení, jenž je nadepsán »osobní provoz«, nesmí býti provoz licence propachtován. Jen s úředním svolením je přípustný provoz zástupcem (jednatelem). Svolení to smí býti uděleno jen v nutkových případech a zástupcem může býti jen osoba vyhovující podmínkám nařízení (§ 7). Uvésti jest, že přestoupení podmínek, nařízením pro provoz stanovených, je podle § 26 nařízení trestné a že další přestoupení po dvojím potrestání, stane-li se pochybnou spolehlivost provozce, má v zápětí odejmutí licence. Podle výslovného ustanovení § 9, že licence nesmí býti propachtována, jest propacht licence zakázán.

Podle § 879, odstavec první obč. zák. jsou ničí smlouvy, přiči-li se zákonnému zákazu. Lze připustiti, že zakázaná smlouva jest i tehdy nicotná, když to při zákonném zákazu nebylo výslovně řečeno. Než povaha věci a rozhranění mezi právem soukromým a právem veřejným a mezi pravomocí soudů a oborem působnosti

úřadů správních činí nezbytným, by s hlediska § 879, odstavec první obč. zák. bylo v každém jednotlivém případě zkoumáno, co jest účelem zákonného zákazu, najmě, zda jim mají býti chráněny zájmy soukromé či zájmy veřejné. Ochráncem ohrožených anebo již zasažených zájmů soukromých jsou podle svého poslání soudy, jim náleží, by bděly nad tím, by bylo dbáno zákonného zákazu, jímž mají býti chráněny zájmy soukromé, a by vyslovily se všemi důsledky nicotnost smluv, přičicích se takovému zákonnému zákazu. Tomuto stanovisku nasvědčuje i druhý odstavec § 879 obč. zák. Vypočítává příkladmo smlouvy, jež jsou ničí. Při těchto smlouvách jde veskrze o smlouvy, jimiž podle pojetí zákona jsou nepřipustným způsobem zasaženy zájmy soukromé. Při zákazu těchto a podobných smluv jest zákonný zákaz vlastním a jediným účelem, nikoli jen prostředkem k jinému vlastnímu účelu zákonného zákazu.

Jinak jest tomu při zákonných zákazech, při nichž zakázané právní jednání o sobě nebylo by závadné, avšak prohlašuje se za nepřipustné, protože by ohrožovalo nebo zmařilo veřejný zájem, jehož ochrana jest účelem zákazu, při němž zákonný zákaz právního jednání o sobě nezávadného jest jen prostředkem k dosažení vlastního veřejnoprávního účelu. Bdíti nad veřejnoprávními zájmy chráněnými kromě jiného i zákonným zákazem právního jednání zájmy ty podle pojetí zákona ohrožujícího, jest úkolem úřadů správních. Mají-li tudíž úřady správní možnost, by svými vlastními opatřeními a rozhodnutími zjednaly průchod zákonnému zákazu, jest jim ponecháno, by tak učinily. Tímto opatřením anebo rozhodnutím jsou pak soudy vázány. Nelze jim přiznati právo a ukládati povinnost, by výrok správního úřadu věcně přezkoumávaly. To plyne nade vši pochybnost již ze zásady § 96 (1) ústavní listiny, podle níž soudnictví jest ve všech stolicích odděleno od správy. Tato zásada nedovoluje soudům, by se zabývaly věcmi, jež upravovati náleží úřadům správním, nedovoluje však ve své důslednosti ani, by soudy nepřímou vystupovaly jakoby opravné stolice ohledně opatření a rozhodnutí úřadů správních, osobující si, byť i jen pro svou potřebu, právo, přezkoumávati po věcné stránce pravoplatná opatření a rozhodnutí úřadů správních, a naopak.

Použije-li se toho, co řečeno, k rozpoznání dosahu a účinků zákonného zákazu propachtování kinematografické licence, dospívá se k těmto důsledkům:

Účelem a předmětem nařízení č. 191 ř. z. z roku 1912, jež v dalším bude označováno prostě slovem »nařízení«, jest nade vši pochybnost ochrana zájmů veřejných. Zákonný zákaz propachtování licence (§ 9, odstavec první nařízení) jest jen jedním z prostředků této ochrany. Bdíti nad těmito zájmy jest úkolem úřadů správních. Jim zejména též náleží zkoumati, zda se dohoda o provozování licence jinou osobou, než jejím majitelem, nepřicíí zákazu § 9 nařízení. Byla-li dohoda správním úřadem pravoplatně schvá-

lena nebo vzata na vědomí, jest tím i řečeno, že se nepřičí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Tím jest i pro soudy závazně rozhodnuto, že se dohoda nepřičí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Jest přirozeně s tohoto hlediska platná a závazná podle svého obsahu a smyslu. Soudům nelze přiznati oprávnění, by odepíraly smlouvě platnost z důvodu, že jde při ní o zakázané propachtování licence. Tím by si soudy osobovaly právo, přezkoumávati věcnou správnost výroku správního úřadu, že se dohoda nepřičí zákonnému zákazu propachtování licence, kteréžto právo jim však, jak řečeno, nepřísluší.

K čís. 2. Jinak, se soukromoprávního hlediska, posuzují soudy dohodu jako každou jinou soukromoprávní dohodu, podle jejího pravého smyslu a obsahu. Rozumí se samo sebou, že se soukromoprávního hlediska jest nejen právem, nýbrž i povinností soudu, by, je-li to pravým smyslem a obsahem dohody, posuzoval ji jako smlouvu pachtovní a vyvodil z toho potřebné soukromoprávní důsledky. Jen jediný důsledek nesmí z tohoto svého pojetí dovoditi, to jest, nesmí dohodě vůbec odepřiti platnost a závaznost z důvodu, že se přičí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Vysloviti tento důsledek jest soudu zabráněno závazným rozhodnutím úřadu správního.

K čís. 3. Ministerské nařízení čís. 191/1912 ručení majitele licence ze smluv pro její provoz ujednaných neupravuje. Upravuje provoz kinematografické licence jen s hlediska veřejných zájmů. Právě-li nařízení v § 9, posledním odstavci, že povinnosti majitele licence postihují i jeho zástupce, týká se to podle výslovného ustanovení tohoto odstavce § 9 povinností, jež jsou nařízením čís. 191/1912 uloženy majiteli licence, tedy povinností veřejných. Pro otázku ručení majitele licence ze smluv týkajících se provozu licence, rozhodna jsou ustanovení soukromého práva najmě obecného občanského zákona. Zápis do licenčního katastru (§ 14 nařízení čís. 191/1912) nebude bez významu, avšak zápis provozovatele licence jako zástupce v katastru o sobě nestačí, aby majitel licence ručil ze smluv uzavřených pro provoz. Ten, kdo jest v licenčním katastru zapsán jako zástupce licenciáta, zástupcem ve skutečnosti býti nemusí. Licenční katastr vede se k vůli evidenci licencí, jejich majitele, stanoviště, názvu, rozsahu, trvání a také zástupce, každý má volno do katastru nahlédnouti a si z něho opis vzíti, ale práva zápisem do licenčního katastru se nenabývá, pokud se týče nepozbývá a důvěra v katastr není, jakž je tomu u veřejných knih, chráněna. Proti lepšímu přesvědčení a k odčinění neopatrnosti nebo nedostatku bdělosti se katastru nelze s úspěchem dovolávati.

K čís. 4. V této otázce rozhodná jsou ustanovení obecného občanského zákona o náhradě škody (§§ 1293 a násl.). Jde jen o to, kdo má ručiti za škodu, kterou jest nahraditi a která vznikla vadným zařízením. Provozuje-li licenci licenciát sám, nebo na svůj účet zástupcem anebo přenechal-li provoz licence někomu, kdo za provozovatele příslušným úřadem nebyl schválen, půjde škoda, pokud jest ji hraditi, na vrub licenciáta. Provozuje-li však, byv

schválen příslušným úřadem, licenci někdo jiný místo licenciáta na svůj účet ať jako pachtýř nebo samostatný podnikatel, bude tento jiný ručiti za škodu z používaného vadného zařízení. Licenciát není tu v okruhu osob, které z provozu a z jeho vad jsou zodpovědny. Majitel místností a zařízení kina, jímž může býti i licenciát, odevzdá-li místnosti a zařízení nikoli ve stavu podle předpisů nebo ve stavu upotřebitelném anebo neudrží-li je v řádném stavu, bude po případě ručiti z důvodu opomenutí náležité péče za škody následkem toho vzniklé.

Rozhodnutí zesíleného senátu ze dne 15. října 1934, Pres. 1865/33. Dvořák.

Předpokladem bezúčinnosti výpovědi podle § 55 zák. čís. 26/29 jest, že léčebná péče v odborném ústavu léčebném nebo v lázních pod lékařským dozorem byla skutečně zavedena. — Okolnost, že žalobce je proti žalované straně slabší, nemá ve sporu významu a poukaz žalobcův na uvedené okolnosti nemůže pro žalobce přivoditi příznivější rozhodnutí.

Zaměstnanec, lesní správce, žaloval majitele lesů o neplatnost a bezúčinnost výpovědi, jakož i o placení služebních požitků. Žalobce tvrdil, že služební smlouva, nazvaná instrukce z r. 1910, podle níž jemu byla dána výpověď, pozbyla platnosti, ježto neodpovídá ustanovením závazných směrnic ze dne 19. V. 1920, sjednaným mezi Svazem československých velkostatkářů v Praze, jehož členem jest žalovaná strana a Ústřední jednotou československých lesníků, jejímž členem jest žalobce. Dále tvrdil žalobce, že výpověď jest bezúčinná, poněvadž mu byla dána, když onemocněv, žádal o léčebnou péči. Konečně poukazoval na své postavení jako osoby sociálně slabší (nemoc a nemajetnost).

Žaloba byla zamítnuta rozsudky všech tří stolic. Nejvyšší soud uvedl v d ů v o d e c h :

Pokud dovolatel tvrdí že výpověď není platná, protože se zakládá na služební smlouvě, nazvané též instrukce, ze dne 7. října 1910, kdežto smlouva ta byla zrušena, není tvrzení to opodstatněno. Že služební smlouva ze dne 7. října 1910 nebyla zrušena tím, že žalobce byl z lesního jmenován lesním správcem a že mu služební požitky byly jinak upraveny, než v oné smlouvě ze dne 7. října 1910, dovodil již odvolací soud a stačí, co se toho týče, odkázati na důvody napadeného rozsudku. (Odvolací soud uvedl: Nelze souhlasiti s náhledem odvolatelovým, že instrukce ze dne 7. října 1910 pozbyla platnosti jmenováním žalobce lesním správcem, když nebylo prokázáno, že tímto jmenováním se jinak něco na služebním postavení a zejména na služebním oboru žalobcově změnilo.) — Uvedená služební smlouva nebyla také, najmě, pokud jde o její ustanovení ve příčině výpovědi, zrušena směrnicemi ze dne 10.